

OPRAVA

Obsah	3
ÚVOD.....	7
I. část ETIKA, PROFESNÍ ETIKA, POLICEJNÍ ETIKA	15
1. ETIKA.....	16
1. 1 Existuje morálka?	17
1. 2 Pojmy „etika“ a „morálka“	19
1. 3 Moralita a legalita	20
1. 4 Základní pojmy	20
1. 4. 1 Svoboda a rovnost	21
1. 4. 2 Dobro a zlo.....	25
1. 4. 3 Hodnoty	29
1. 4. 4 Odpovědnost	30
1. 4. 5 Svědomí a důstojnost člověka.....	33
1. 4. 5 Tolerance	36
1. 4. 6 Spravedlnost versus pomsta	38
1. 4. 7 Vina	40
1. 4. 8 Moc.....	41
2. PROFESNÍ ETIKY	45
2. 1 Aplikovaná etika.....	45
2. 1. 1 Vztah obecné a aplikované etiky	48
2. 2 Profesionální etika.....	50
2. 2. 1 Profesionální etika a pracovní morálka	50
2. 2. 2 Předmět profesionální etiky.....	52
2. 3 Příklady profesionálních etik	54
2. 3. 1 Podnikatelská etika	54
2. 3. 2 Lékařská etika.....	60
2. 4 Etický kodex	66
2. 4. 1 Podstata a význam etického kodex	67
2. 4. 2 Funkce etického kodexu.....	69
2. 4. 3 Co by měl obsahovat etický kodex?.....	74
2. 4. 4 Legitimita etického kodexu.....	77
3. POLICIE V DEMOKRATICKÉM PRÁVNÍM STÁTĚ..	80
3. 1 Předpoklad vzniku právního státu: oddělení boje s kriminalitou od boje o moc ve státě	80
3. 2 Právní stát - pojetí spravedlnosti jako rovnosti	86

3. 2. 1 Svoboda občanů versus bezpečnost v liberálním právním státě	88
3. 2. 2 Transformace role policie při přechodu od totalitního k demokratickému právnímu státu	89
3. 3 Právní stát v postmoderní situaci, role policie	92
3. 3. 1 Krize národního státu.....	93
3. 3. 2 Krize vztahu občana a státu.....	94
3. 3. 3 Transformace vztahu mezi právním a sociálním státem	95
3. 3. 4 Oslabení principu legality	96
3. 3. 5 Ztráta mocenské převahy státu	96
3. 3. 6 Postmoderní stát a lidská práva.....	99
3. 4 Svět na prahu 21. století	105
3. 5 Základní vývojové tendence policejní práce ve 21. století	109
4. POLICEJNÍ ETIKA	114
4. 1 Charakteristika policejní etiky	114
4. 2 Policejní profese	116
4. 3 Aktuální otázky policejní etiky	121
4. 3. 1 Faktory negativně ovlivňující policejní etiku.....	122
4. 3. 2 Bezúhonnost a odpovědnost policistů	127
4. 3. 3 Nulová tolerance vůči korupci.....	128
4. 3. 5 Hodnoty policejní profese	129
4. 3. 6 Formování prostředí, které podporuje etické chování policistů	130
4. 4 Policejní etika jako studijní předmět	133
4. 4. 1 Výuka policejní etiky v zahraničí	134
4. 4. 2 Cíle výuky policejní etiky	137
4. 4. 3 Návrh tématických celků ve výuce policejní etiky.....	139
4. 5 Etický kodex policie	144
4. 5. 1 Etický kodex lékaře a etický kodex policisty	147
4. 5. 2 Etický kodex Policie České republiky - doporučení	150
4. 6 Bariery bránící zavedení etického kodexu policie do praxe	157
4. 6. 1 Obecné výhrady vůči etickým kodexům	157
4. 6. 2 Specifické institucionální bariery uvedení policejní etiky do praxe	159
II. část PORUŠENÍ ETICKÝCH PRINCIPŮ POLICEJNÍ PRÁCE	164
1. KORUPCE	165
1. 1. Pojem korupce	167
1. 1. 1 Dějiny korupce.....	167
1. 1. 2 Podmínky vzniku korupce v moderním smyslu slova	169
1. 1. 3 Rysy korupční situace	172

1. 1. 4	Definice korupce.....	173
1. 1. 4. 1	Právní definice „úplatkářství“ v České republice.....	173
1. 1. 4. 2	Behaviorální přístup k vymezení pojmu „korupce“.....	174
1. 1. 4. 3	Ekonomický přístup k vymezení pojmu „korupce“.....	175
1. 1. 4. 4	Problémy definování pojmu „korupce“.....	176
1. 1. 5	Druhy korupce.....	177
1. 2	Policejní korupce	179
1. 2. 1	Definice policejní korupce.....	179
1. 2. 2	Formy (typologie) policejní korupce.....	181
1. 2. 3	Vývojová stadia policejní korupce.....	186
1. 2. 4	Příčiny korupce u policie.....	187
1. 2. 5	Rizikové faktory výskytu korupce u policie.....	196
1. 2. 6	Boj s korupcí u policie.....	198
1. 2. 6. 1	Represivní prostředky boje s korupcí u policie.....	198
1. 2. 6. 2	Preventivní prostředky boje s korupcí u policie.....	200
1. 2. 6. 3	Současné antikorupční strategie.....	206
1. 2. 7	Zahraněční zkušenosti v boji s korupcí.....	210
1. 2. 7. 1	ICAC v Hongkongu.....	210
1. 2. 7. 2	Policejní korupce a koncepce neosobního prosazování zákona.....	211
1. 2. 7. 3	Pozornost (dárek) versus úplatek.....	214
1. 2. 8	Korupční situace u Policie ČR.....	218
1. 2. 9	Vláda ČR a opatření proti korupci (s přihlédnutím k policejní problematice).....	224
1. 2. 10	Manuál pokynů pro boj s korupcí ve státní správě.....	227
2.	NEPŘIMĚŘENÉ UŽITÍ SÍLY POLICIÍ	234
2. 1	Vymezení pojmů: agrese, násilí	235
2. 2	Podmíněnost agrese	238
2. 2. 1	Biologická podmíněnost agrese.....	238
2. 2. 2	Psychická podmíněnost agrese.....	239
2. 2. 3	Sociální podmíněnost násilí.....	244
2. 3	Užití síly policíí	245
2. 3. 1	Situační analýza užití síly policíí.....	245
2. 3. 2	Zákonná úprava použití síly policistou v České republice. Etické kodexy o užití síly policíí.....	247
2. 3. 3	Výzkum policejního násilí - zahraniční prameny.....	252
2. 3. 4	Formy neadekvátního užití síly policíí.....	254
2. 3. 5	Teorie vysvětlující policejní násilí.....	260
2. 3. 5. 1	Individuální příčiny policejního násilí.....	260
2. 3. 5. 2	Situační příčiny policejního násilí.....	262
2. 3. 5. 3	Institucionální příčiny policejního násilí.....	263
2. 3. 5. 4	Sociální příčiny nepřiměřeného užití síly policíí.....	266

2. 3. 6	Postoj veřejnosti k policejní brutalitě	266
2. 3. 7	Kontrola policejního násilí	267
2. 3. 8	Je užívání síly hlavní náplní policejní práce?	268
2. 3. 9	Stížnosti na policii	270
2. 3. 9. 1	Kdo má vyšetřovat stížnosti podávané na policisty?	270
2. 3. 9. 2	Proces podávání stížností na policii	271
3.	PORUŠENÍ PRINCIPU NESTRANNÉHO PROSAZOVÁNÍ ZÁKONA	276
3. 1	Požadavek nestrannosti policistů v právních dokumentech a etických kodexech	276
3. 2	Nestranné rozhodování policisty	279
3. 3	Rasová diskriminace	285
3. 4	Národnostní menšiny v ČR a postoje veřejnosti k nim	289
3. 4. 1	Právní ochrana etnických menšin v ČR	290
3. 4. 2	Existuje v České republice rasismus?	292
3. 5	Institucionální rasismus	294
3. 5. 1	Zkušenosti z Velké Británie	295
3. 5. 2	Jak bojovat s institucionálním rasismem?	296
3. 6	Role Policie ČR v otázkách národnostních a etických vztahů	298
3. 6. 1	Příprava policistů v otázkách národnostních a etických vztahů	298
Závěr	303	
Literatura	309	
Příloha: Evropský kodex policejní etiky	321	

Obsah

ÚVOD

I. ČÁST ETIKA, PROFESNÍ ETIKA, POLICEJNÍ ETIKA

1. ETIKA

1. 1 Existuje morálka?

1. 2 Pojmy „etika“ a „morálka“

1. 3 Moralita a legalita

1. 4 Základní pojmy

1. 4. 1 Svoboda a rovnost

1. 4. 2 Dobro a zlo

1. 4. 3 Hodnoty

1. 4. 4 Odpovědnost

1. 4. 5 Tolerance a rovnost

1. 4. 6 Spravedlnost versus pomsta

1. 4. 7 Vina

1. 4. 8 Moc

2. PROFESNÍ ETIKY

2. 1 Aplikovaná etika

2. 1. 1 Vztah obecné a aplikované etiky

2. 2 Profesní etika

2. 2. 1 Profesní etika a pracovní morálka

2. 2. 2 Předmět profesní etiky

2. 3 Příklady profesních etik

2. 3. 1 Podnikatelská etika

2. 3. 2 Lékařská etika

2. 4 Etický kodex

2. 4. 1 Podstata a význam etického kodexu

2. 4. 2 Funkce etického kodexu

2. 4. 3 Co by měl obsahovat etický kodex?

2. 4. 4 Legitimita etického kodexu

3. POLICIE V DEMOKRATICKÉM PRÁVNÍM STÁTĚ

3. 1 Předpoklad vzniku právního státu: oddělení boje s kriminalitou od boje o moc ve státě.

3. 2 Právní stát - pojetí spravedlnosti jako rovnosti.

3. 2. 1 Svoboda občanů versus bezpečnost

3. 2. 2 Transformace role policie při přechodu od totalitního k demokratickému právnímu státu

3. 3 Právní stát v postmoderní situaci, role policie.

- 3. 3. 1 Krize národního státu
- 3. 3. 2 Krize vztahu občana a státu.
- 3. 3. 3 Transformace vztahu mezi právním a sociálním státem
- 3. 3. 4 Oslabení principu legality
- 3. 3. 5 Ztráta mocenské převahy státu
- 3. 3. 6 Postmoderní stát a lidská práva
- 3. 4 Svět na prahu 21. století**
- 3. 5 Základní vývojové tendence policejní práce ve 21. století**

4. POLICEJNÍ ETIKA

4. 1 Charakteristika policejní etiky

4. 2 Policejní profese

4. 3 Aktuální otázky policejní etiky

- 4. 3. 1 Faktory negativně ovlivňující policejní etiku
- 4. 3. 2 Bezúhonnost a odpovědnost policistů
- 4. 3. 3 Nulová tolerance vůči korupci
- 4. 3. 5 Hodnoty policejní profese
- 4. 3. 6 Formování prostředí, které podporuje etické chování policistů

4. 4 Policejní etika jako studijní předmět

- 4. 4. 1 Výuka policejní etiky v zahraničí
- 4. 4. 2 Cíle výuky policejní etiky

4. 5 Etický kodex policie

- 4. 5. 1 Etický kodex lékaře a etický kodex policisty
- 4. 5. 2 Formování etického kodexu Policie České republiky

4. 6 Bariery bránící zavedení etického kodexu policie do praxe

- 4. 6. 1 Obecné výhrady vůči etickým kodexům
- 4. 6. 2 Specifické institucionální bariery uvedení policejní etiky do praxe

II. část Porušení etického kodexu policie

1. KORUPCE

1. 1. Pojem korupce

- 1. 1. 1 Dějiny korupce
- 1. 1. 2 Podmínky vzniku korupce v moderním smyslu slova
- 1. 1. 3 Rysy korupční situace
- 1. 1. 4 Definice korupce
 - 1. 1. 4. 1 Právní definice „úplatkářství“ v České republice
 - 1. 1. 4. 2 Behaviorální přístup k vymezení pojmu „korupce“
 - 1. 1. 4. 3 Ekonomický přístup k vymezení pojmu „korupce“
 - 1. 1. 4. 4 Problémy definování pojmu „korupce“
- 1. 1. 5 Druhy korupce

1. 2 Policejní korupce

- 1. 2. 1 Definice policejní korupce
- 1. 2. 2 Formy (typologie) policejní korupce

1. 2. 3 Vývojová stadia policejní korupce
1. 2. 4 Příčiny korupce u policie
1. 2. 5 Rizikové faktory výskytu korupce u policie
1. 2. 6 Boj s korupcí u policie
 1. 2. 6. 1 Represivní prostředky boje s korupcí u policie
 1. 2. 6. 2 Preventivní prostředky boje s korupcí u policie
 1. 2. 6. 3 Současné antikorupční strategie
1. 2. 7 Zahraniční zkušenosti v boji s korupcí
 1. 2. 7. 1 ICAC v Hongkongu
 1. 2. 7. 2 Policejní korupce a koncepce neosobního prosazování zákona
 1. 2. 7. 3 Pozornost (dárek) versus úplatek
1. 2. 8 Korupční situace u Policie ČR
1. 2. 9 Vláda ČR a opatření proti korupci (s přihlédnutím k policejní problematice)
1. 2. 10 Manuál pokynů pro boj s korupcí ve státní správě

2. NEPŘIMĚŘENÉ UŽITÍ SÍLY POLICIÍ

2. 1 Vymezení pojmů: agrese, násilí

2. 2 Podmíněnost agrese

2. 2. 1 Biologická podmíněnost agrese
2. 2. 2 Psychická podmíněnost agrese
2. 2. 3 Sociální podmíněnost násilí

2. 3 Užití síly policií

2. 3. 1 Situační analýza užití síly policií
2. 3. 2 Zákonná úprava použití síly policistou v České republice, etické kodexy o užití síly policií
2. 3. 3 Výzkum policejního násilí - zahraniční prameny
2. 3. 4 Formy neadekvátního užití síly policií
2. 3. 5 Teorie vysvětlující policejní násilí
 2. 3. 5. 1 Individuální příčiny policejního násilí
 2. 3. 5. 2 Situační příčiny policejního násilí
 2. 3. 5. 3 Institucionální příčiny policejního násilí
 2. 3. 5. 4 Sociální příčiny nepřiměřeného užití síly policií
2. 3. 6 Postoj veřejnosti k policejní brutalitě
2. 3. 7 Kontrola policejního násilí
2. 3. 8 Je užívání síly hlavní náplní policejní práce?
2. 3. 9 Stížnosti na policii
 2. 3. 9. 1 Kdo má vyšetřovat stížnosti podávané na policisty?

3. PORUŠENÍ PRINCIPU NESTRANNÉHO PROSAZOVÁNÍ ZÁKONA

3. 1 Požadavek nestrannosti policistů v právních dokumentech a etických kodexech

3. 2 Nestranné rozhodování policisty

3. 3 Rasová diskriminace

3. 4 Národnostní menšiny v ČR a postoje veřejnosti k nim

3. 4. 1 Právní ochrana etnických menšin v ČR

3. 4. 2 Existuje v České republice rasismus?

3. 5 Institucionální rasismus

3. 5. 1 Zkušenosti z Velké Británie

3. 5. 2 Jak bojovat s institucionálním rasismem?

3. 6 Role Policie ČR v otázkách národnostních a etnických vztahů

3. 6. 1 Příprava policistů v otázkách národnostních a etnických vztahů.

Závěr

Literatura

Příloha: Evropský kodex policejní etiky